

Sotin Srednje polje - Arheološka istraživanja višeslojnoga nalazišta u Podunavlju 2018.

Ložnjak Dizdar, Daria; Dizdar, Marko; Kušić, Gorana

Source / Izvornik: **Annales Instituti Archaeologici, 2019, XV, 19 - 24**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:291:983369>

Rights / Prava: [Attribution 3.0 Unported](#)/[Imenovanje 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-27**

INSTITUT ZA
ARHEOLOGIJU

Repository / Repozitorij:

[RIARH - Repository of the Institute of archaeology](#)

Annales

Instituti

Archaeologici

XV - 2019

Godišnjak

Instituta za

arheologiju

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Editor's office address

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
http://www.iarh.hr

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Izvršna urednica/Desk editor

Katarina Botić

Tehnička urednica/Technical editor

Katarina Botić

Uredništvo/Editorial board

Katarina Botić, Ana Konestra, Hrvoje Kalafatić, Daria Ložnjak Dizdar, Saša Kovačević, Bartul Šiljeg, Siniša Krznar;
Mario Gavranović (Austrija), Boštjan Laharnar, Alenka Tomaž (Slovenija)

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti,
Kornelija Minichreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Lektura/Language editor

Renata Draženović i Marko Dizdar (hrvatski jezik/Croatian)

Prijevod na engleski/English translation

Marko Maras i autori / Marko Maras and authors

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Katarina Botić

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambreč

©Institute of archaeology, Zagreb 2019.

Annales Instituti Archaeologici uključeni su u indeks/
Annales Instituti Archaeologici are included in the index:
Clarivate Analytics services - Emerging Sources Citation Index
SciVerse Scopus – Elsevier, Amsterdam

Ovaj rad licenciran je pod Creative Commons Attribution By 4.0 međunarodnom licencom /
This work is licenced under a Creative Commons Attribution By 4.0 International Licence

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

9 Marko Dizdar

Rezultati istraživanja u Lovasu (zapadni Srijem) – Otkriće rano-latenskoga biritualnog groblja

19 Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Gorana Kušić

Sotin Srednje polje – Arheološka istraživanja višeslojnoga nalazišta u Podunavlju 2018.

25 Katarina Botić

Bršadin – Pašnjak pod selom, rezultati arheoloških istraživanja 2018. godine

37 Ivana Ožanić Roguljić
Pia Šmalcelj Novaković
Anita Rapan Papeša
Angelina Raičković Savić
Valentina Mantovani
Hrvoje Kalafatić
Bartul Šiljeg

Aktivnosti i rezultati uspostavnog istraživačkog projekta Život na rimskoj cesti (LRR) (HRZZ, UIP-05-2017-9768) u 2018. godini

41 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar

Rezultati dodatnih zaštitnih arheoloških istraživanja prapovijesnoga nalazišta AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive (Baranja)

47 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar

Rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja nalazišta AN 3 Petrijevcu – Španice

53 Marko Dizdar

Rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja nalazišta AN 5 Petrijevcu – Karaševo 1

57 Daria Ložnjak Dizdar

Rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja nalazišta AN 6 Petrijevcu – Karaševo 2

61 Marko Dizdar

Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2018. godini

CONTENTS

Archaeological Excavations

9 Marko Dizdar

Research results for Lovas (Western Sirmia) – Discovery of an Early La Tène biritual cemetery

19 Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Gorana Kušić

Sotin Srednje polje – Archaeological excavation of multilayer site in Danube Basin in 2018

25 Katarina Botić

Bršadin – Pašnjak pod selom, results of the archaeological excavations in 2018

37 Ivana Ožanić Roguljić
Pia Šmalcelj Novaković
Anita Rapan Papeša
Angelina Raičković Savić
Valentina Mantovani
Hrvoje Kalafatić
Bartul Šiljeg

Activities and results of the installation research project Life on the Roman Road (LRR) (HRZZ, UIP-05-2017-9768) in 2018

41 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar

Results of additional rescue archaeological excavation of the prehistoric site AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive (Baranja)

47 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar

Results of the Rescue Archaeological Excavations of the AN 3 Petrijevcu – Španice site

53 Marko Dizdar

Results of the Rescue Archaeological Excavations of the AN 5 Petrijevcu – Karaševo 1 site

57 Daria Ložnjak Dizdar

Results of the Rescue Archaeological Excavations of the AN 6 Petrijevcu – Karaševo 2 site

61 Marko Dizdar

Research results of the La Tène culture cemetery at Zvonimirovo – Veliko polje in 2018

67   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Marija Mihaljević

Dolina Babine Grede – istraživanje kasnobrončanodobnoga naselja u Posavini 2018. godine

67   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Marija Mihaljević

Dolina Babine Grede – Research of the Late Bronze Age settlement in Sava Valley 2018

75   **Juraj Belaj**
Sebastijan Stingl

O arheološkim istraživanjima crkve sv. Luke Evangeliste u Novskoj 2018. godine

75   **Juraj Belaj**
Sebastijan Stingl

Archaeological excavations in the church of St Luke the Evangelist in Novska in 2018

101   **Juraj Belaj**

Arheološka istraživanja lokaliteta Pakrac – Stari Grad 2018. godine

101   **Juraj Belaj**

Archaeological research of the site Pakrac – Stari Grad in 2018

107   **Tatjana Tkalčec**

Arheološka istraživanja na lokalitetu Veliki Zdenci – Crni Lug 2018. godine

107   **Tatjana Tkalčec**

Archaeological research on the site of Veliki Zdenci – Crni Lug in 2018

117   **Branko Mušič**
Igor Medarić
Ivan Valent
Tajana Sekelj Ivančan

Geofizička istraživanja srednjovjekovnoga lokaliteta Kalinovac – Hrastova greda 1

117   **Branko Mušič**
Igor Medarić
Ivan Valent
Tajana Sekelj Ivančan

Geophysical research of the medieval site of Kalinovac – Hrastova greda 1

123   **Siniša Krznar**
Branko Mušič
Igor Medarić
Barbara Horn

Geofizička istraživanja lokaliteta Hlebine – Svetinjski breg 2018. godine

123   **Siniša Krznar**
Branko Mušič
Igor Medarić
Barbara Horn

Geophysical research on the site of Hlebine – Svetinjski breg in 2018

129   **Tajana Sekelj Ivančan**

Arheološka istraživanja lokaliteta Hlebine – Dedanovice

129   **Tajana Sekelj Ivančan**

Archaeological excavations of Hlebine – Dedanovice site

137   **Saša Kovačević**

Gomila u Jalžabetu – hitna zaštitna istraživanja tijekom 2017. i 2018. u okviru podteme A4: Ritual unutar „Strategije znanstvene djelatnosti Instituta za arheologiju 2014.–2019.“

137   **Saša Kovačević**

Gomila in Jalžabet – emergency rescue excavations in 2017 and 2018 within the A4: Ritual subtopic of the “Strategy for the Scientific Research Activities of the Institute of Archaeology 2014–2019”

145   **Tatjana Tkalčec**

Nastavak arheoloških istraživanja cisterne i konzervatorskih radova unutrašnjosti kule burga Vrbovca u Klenovcu Humskom 2018. godine

145   **Tatjana Tkalčec**

Continuation of archaeological research of the cistern and conservation works at the interior area of the keep of the Vrbovec Castle in Klenovec Humski in 2018

153   **Tatjana Tkalčec**

Arheološka istraživanja na srednjovjekovnome arheološkom kompleksu Osijek Vojakovački – Mihalj u 2018. godini

153   **Tatjana Tkalčec**

Archaeological research at Osijek Vojakovački – Mihalj medieval site in 2018

167   **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić

Kalnik – Igrišće – rezultati arheoloških iskopavanja u 2017. i 2018. godini

167   **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić

Kalnik – Igrišće – results of archaeological excavations in 2017 and 2018

173   **Juraj Belaj**
Sebastijan Stingl

Arheološka istraživanja crkve Sv. Martina u Prozorju 2018. godine

173   **Juraj Belaj**
Sebastijan Stingl

Archaeological research of the church of St Martin in Prozorje in 2018

179   **Ana Konestra**
Enrico Cirelli
Gaetano Benčić
Bartul Šiljeg

Istraživanja na Stanciji Blek (Tar – Vabriga/Torre – Abrega): nove spoznaje o srednjovjekovnoj fazi lokaliteta

179   **Ana Konestra**
Enrico Cirelli
Gaetano Benčić
Bartul Šiljeg

Research at Stancija Blek (Tar – Vabriga/Torre – Abrega): new insights in the Medieval phase of the site

187   **Ana Konestra**
Fabian Welc
Anita Dugonjić
Paula Androić Gračanin
Kamil Rabięga
Rafał Solecky
Bartosz Nowacki

Istraživanja projekta „Arheološka topografija otoka Raba“ u 2019. godini na području Lopara: nova saznanja o prapovijesnim i kasnoantičkim lokalitetima

187   **Ana Konestra**
Fabian Welc
Anita Dugonjić
Paula Androić Gračanin
Kamil Rabięga
Rafał Solecky
Bartosz Nowacki

Research within the “Archaeological topography of the Island of Rab” project at Lopar in 2019: new data on Prehistoric and late Antique sites

195   **Goranka Lipovac Vrklijan**
Ana Konestra
Fabian Welc
Mato Ilkić
Mate Parica

Multidisciplinarni terenski radovi projekta RED u 2018. godini: istraživanja u uvali Plemići (Ražanac)

195   **Goranka Lipovac Vrklijan**
Ana Konestra
Fabian Welc
Mato Ilkić
Mate Parica

Multidisciplinary fieldwork within project RED in 2018: research at Plemići bay (Ražanac)

201   **Kristina Jelinčić Vučković**
Emmanuel Botte

Arheološko istraživanje na lokalitetu Novo Selo Bunje na otoku Braču, 2018. godina

201   **Kristina Jelinčić Vučković**
Emmanuel Botte

Archaeological excavation on the Novo Selo Bunje site on the island of Brač, 2018

217   **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić
Eduard Visković

Arheološka istraživanja rimske vile u uvali Soline na otoku Sveti Klement (Pakleni otoci, Hvar), lipanj 2018. godine

217   **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić
Eduard Visković

Archaeological research of a Roman villa in Soline Bay on the island of St. Clement (Pakleni Islands, Hvar) in June 2018

Terenski pregled

225 Andreja Kudelić
Filomena Sirovica

Sustavni terenski pregled nalazišta Kurilovec – Belinščica u Turopolju

Field Survey

225 Andreja Kudelić
Filomena Sirovica

Systematic field survey of the Kurilovec – Belinščica site in Turopolje

Eksperimentalna arheologija

231 Andreja Kudelić

Znanstveno-edukativni i popularni program: Prapovijesno lončarstvo: interdisciplinarnost i eksperiment

Experimental Archaeology

231 Andreja Kudelić

Scientific-educational and popular program: Prehistoric pottery: interdisciplinarity and experiment

Ostala znanstvena djelatnost Instituta za arheologiju

239-251

Additional scientific activity of the Institute

239-251

Arheološka istraživanja

Archaeological Excavations

1. Lovas
2. Sotin – Srednje polje
3. Bršadin – Pašnjak pod selom
4. Josipovac/Čepin
5. Jagodnjak – Napuštene njive
6. Petrijevići – Španice
7. Petrijevići – Karaševo 1
8. Petrijevići – Karaševo 2
9. Zvonimirovo – Veliko polje
10. Dolina – Babine Grede
11. Novska – crkva sv. Luke Evanđeliste
12. Pakrac – Stari grad
13. Veliki Zdenci – Crni Lug
14. Kalinovac – Hrastova greda 1
15. Hlebine – Svetinjski breg
16. Hlebine – Dedanovice
17. Jalžabet – gomila
18. Klenovec Humski – Plemićki grad Vrbovec
19. Osijek Vojakovački – Mihalj
20. Kalnik – Igrišće
21. Prozorje – crkva sv. Martina
22. Kurilovec – Belinščica
23. Tar – Stancija Blek
24. Rab – Lopar
25. Uvala Plemići (Ražanac)
26. Brač – Novo selo Bunje
27. Sveti Klement – Soline

Sotin Srednje polje – Arheološka istraživanja višeslojnoga nalazišta u Podunavlju 2018.

Sotin Srednje polje – Archaeological excavation of multilayer site in Danube Basin in 2018

Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Gorana Kušić

Primljeno/Received: 02. 05. 2019.
Prihvaćeno/Accepted: 14. 08. 2019.

Arheološkim iskopavanjem, provedenim na položaju Srednje polje – Vašarište u Sotinu 2018. godine, istražene su tri sonde ukupne površine 392,5 m². Sonde 25, 26 i 27 obuhvatile su područje groblja daljske grupe iz kasnoga brončanog i ranoga željeznog doba. Istraženi grobovi mogu se datirati u vrijeme II. i III. faze prema C. Metzner Nebelsick, odnosno u Ha B3 i Ha C1–C2. Iz rimskoga vremena istražen je dio kanala koji se vjerojatno nalazio uz prometnicu koja je vodila uz Dunav od Sotina prema Iloku. Otkriveni ranosrednjovjekovni radni prostor s peći pokazuje kako se naselje širilo i prema jugoistočnome dijelu Vašarišta. Položaj dosad istraženih sondi na Vašarištu (2008., 2011.–2018.), s obzirom na površinu istraživanja veću od 5.300 m², omogućava ispitivanja stratigrafskih preslojavanja od bakrenoga doba pa sve do novijega doba, pri čemu otkriće velikoga broja paljevinskih grobova daljske grupe s kraja kasnoga brončanog i početka starijega željeznog doba svrstava Sotin među najveća istražena nalazišta toga vremena na prostoru srednjega Podunavlja.

Ključne riječi: Sotin, Podunavlje, kasno brončano doba, starije željezno doba, rimsko razdoblje, srednji vijek, naselje, groblje

The archaeological excavations undertaken on the site of Srednje polje – Vašarište in Sotin in 2018 explored three trenches with a total surface area of 392.5 m². Trenches 25, 26, and 27 included the area of a Dalj group cemetery from the Late Bronze Age and the Early Iron Age. The explored graves can be dated to phases II and III according to C. Metzner Nebelsick, i.e. to Ha B3 and Ha C1–C2. Roman remains were found in a part of a ditch that probably ran next to a road going along the Danube from Sotin towards Ilok. The discovered early medieval working area with a furnace shows that the settlement also grew towards the south-eastern part of Vašarište. The position of the explored trenches in Vašarište (2008, 2011–2018), considering the exploration area exceeding 5.300 m², makes it possible to examine the stratigraphic layers from the Copper Age to the modern period. The finds from the site of Srednje polje – Vašarište are parts of a Copper Age settlement and pits from the Late Bronze Age. There are numerous Roman structures: the excavations uncovered pits from the 2nd century, remains of a Roman road, and a part of a cremation cemetery that stretched along the road. The same site was inhabited in the Early Middle Ages, when the infrastructure of the settlement on Vašarište included the foundations of regular rectangular structures, probably working areas, next to furnaces. There are fewer structures from the Late Middle Ages, but there are numerous modern ditches, which often damaged older complexes. Still, what makes the site on Vašarište stand out is the discovery of a large number of Dalj group cremation graves from the end of the Late Bronze Age and the beginning of the Early Iron Age places Sotin among the largest explored sites from that period in the middle Danube area.

Key words: Sotin, Danube Region, Late Bronze Age, Early Iron Age, Roman period, Middle Ages, settlement, cemetery

Arheološka istraživanja u Sotinu, koja u kontinuitetu od 2008. godine provodi Institut za arheologiju u suradnji s Gradskim muzejem Vukovar (Ložnjak Dizdar et al. 2009; Ložnjak Dizdar, Dizdar 2017), poduzeta su u razdoblju od 01. do 21. listopada 2018. godine¹ u okviru programa javnih potreba Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

U iskopavanjima poduzetim 2018. godine na položaju Vašarište u Sotinu, na k.č. 468 korisnika Slavka Čeha,² u tri sonde (sonde 25, 26 i 27) ukupno je istražena površina od 392,5 m². U višegodišnjim arheološkim istraživanjima Sotina u odabiru položaja sonde ključna su bila pitanja postavljena na početku projektnoga istraživanja kojemu je primaran cilj bilo lociranje kasnobrončanodobnoga i željeznodobnoga groblja/grobalja, zatim udaljenost groblja od naselja na Srednjem polju, granice rasprostranjenosti te odnosi u horizontalnoj i vertikalnoj stratigrafiji pronađenih grobova. Istraživanja provedena 2018. godine zahvatila su dio groblja iz razdoblja kasnoga brončanog i starijega željeznog doba, zatim dio prometnice iz rimskoga vremena te dijelove ranosrednjovjekovnoga naselja.

Sonda 25 nastavlja se istočno od sonde 20, 22 i 24 iz istraživanja provedenih 2015.–2017. godine, dok je sonda 26 položena južno od sonde 24 iz 2017. godine. Sonda 27, orijentacije sjever – jug, položena je do sonde 23 koja je također istražena 2017. godine. Istaknuta višeslojnost, koja se prepoznaje u horizontalnoj stratigrafiji nalazišta, zabilježena je dosad u svakoj od 27 istraživanih sonde na položaju Srednje polje – Vašarište.

U istraživanjima provedenim 2018. godine, u sondama 25, 26 i 27 zabilježeni su kasnobrončanodobni i stariježeljeznodobni horizont groblja daljske grupe, zatim rimski i ranosrednjovjekovni horizont naseljavanja, dok najmlađe cjeline pripadaju razdoblju novoga vijeka.

Kasno brončano i starije željezno doba

Cilj istraživanja u sjeveroistočnome dijelu današnjega mjesta Sotin usmjeren je na groblje daljske grupe koje pokazuje kontinuitet iz kasnoga brončanog u starije željezno doba. U istraživanjima 2018. godine istraženo je 10 paljevinskih grobova. Uobičajeni inventar grobova zabilježen u dosadašnjim istraživanjima u Sotinu jesu urne sa spaljenim ostacima pokojnika koje su u pravilu bile poklopljene zdjelom s dnom okrenutim prema gore. U grobove su, uz urne, bili prilagani kantharosi te zdjele i lonci s popudbinom u hrani i piću (sl. 1–2). Istraženi grobovi datiraju se u vrijeme od 9. do 7. st. pr. Kr., odnosno u stupnjeve II, IIIa–b prema podjeli C. Metzner-Nebelsick (2002), što odgovara i ostalim grobovima istraženima na ovome dijelu položaja Vašarište od 2008. do 2017. godine.

Istraženi grobovi iz vremena kasnoga brončanog i starijega željeznog doba prilično su oštećeni ukopom novovjekovnoga kanala SJ 1001 kao i modernim poljoprivrednim aktivnostima. Primjer istraženoga groba 164 (sl. 2), koji je bio presječen jamom SJ 1138 i kanalom SJ 1001, ukazuje na intenzivnu naseljenost ovoga prostora i krono-stratigrafsku slojevitost nalazišta. Posebno se izdvajaju ukopi grobnih raka koje su kvadratnoga oblika sa zaobljenim uglovima, pri čemu su grobovi s većim

brojem keramičkih posuda imali i veće te dublje ukopane rake. U nekoliko grobova pronađeni su i brojni dijelovi nošnje i nakita, pri čemu izuzetan nalaz predstavljaju dijelovi nošnje pronađeni u urni u grobu 164 sa spaljenim ostacima pokojnice. Jedna od pronađenih fibula pripada tipu harfastih fibula te je spomenuti nalaz iz Sotina za sada najjužistočnija poznata fibula ovoga tipa (Nebelsick 1996: 354, Fig. 19; Novinszki-Groma 2018: 114, Fig. 2).

Dosadašnja istraživanja na položaju Vašarište otkrila su dio groblja koji se može datirati u kraj kasnoga brončanog i početne faze starijega željeznog doba. Većina grobova je paljevinska. Otkrivena su samo dva kosturna groba 2011. godine koja se prema keramičkim i brončanim nalazima mogu datirati u isto razdoblje. Raspored grobova u grupe pa i u redove pokazuje kako su groblja toga vremena bila planirana. Uz urnu, koja je imala i poklopac – zdjelu okrenutu s dnom prema gore, u grobu se često nalaze i prilozi drugih keramičkih posuda u kojima je bila popudbina – jelo i piće – za drugi svijet.

Rimsko razdoblje

Iz rimskoga razdoblja potječu ukopi kanala SJ 520 i SJ 1111. U nedalekim sondama 12, 13, 19 i 21 također su zabilježeni ukopi nekoliko sličnih kanala koji imaju istu orijentaciju kao i spomenuti dio kanala SJ 520 koji je istraživan u sondama iz 2012., 2015., 2016. i 2017. godine. Vjerojatno se radi o ostacima prometnice koja je iz *Cornacuma* vodila u *Cuccium* iz uz koju su tijekom prethodnih godina otkriveni i rimski paljevinski grobovi tipa *bustum*.

Rani srednji vijek

Položaj Vašarište Srednje polje već od terensko-ga pregleda provedenoga 2008. godine zabilježen je kao srednjovjekovno nalazište (Ilkić 2010). Istraživanjima u sondama 2, 11, 12, 13, 15–17, 19–27 otkriveni su dijelovi naselja kojega čine poluukopani objekti, zemunice, peći te ostaci ognjišta. U ovogodišnjim istraživanjima otkriven je te djelomično istražen poluukopani objekt SJ 1217 s kupolastom peći koja se nalazila na sjevernoj strani (sl. 3–4). Uz spomenuti objekat nalazila se i jama ovalnoga oblika koja je možda predstavljala ulaz, dok je nedaleko istražena i jedna dublje ukopana jama koja je sadržavala brojne nalaze keramičkih ulomaka te životinjske kosti. S obzirom na okomito postavljene stijenke te ravno dno, objekat SJ 1217 vjerojatno je imao i nadzemnu konstrukciju te u potpunosti odgovara dosadašnjim spoznajama koje su prikupljene o infrastrukturi ranosrednjovjekovnoga naselja na Vašarištu.

Novije doba

Najmlađem vremenskom horizontu pripada ukop kanala SJ 1001/873. Orijentacija kanala kao i nalazi u zapuni datira ga u novije doba, odnosno povezuje ga se s kućom i gospodarskim prostorijama koje su postojale na istoj čestici prije Domovinskoga rata.

Arheološkim iskopavanjem na položaju Srednje polje – Vašarište u Sotinu 2018. godine istražene su tri sonde ukupne površine 392,5 m². Sonde 25, 26 i 27 obuhvatile su područje groblja daljske grupe iz kasnoga brončanog i ranoga željeznog doba. Istraženi grobovi mogu se datirati u vrijeme II. i III. faze prema C. Metzner-Nebelsick, odnosno u Ha B3 i Ha C1–C2. Iz rimskoga vremena istražen je dio kanala SJ 520 koji se spaja s kanalom SJ 1111. Poluukopani ranosrednjovjekovni radni prostor, s nekoliko jama u neposrednoj blizini, pokazuje kako se naselje širilo i prema južistočnome dijelu Vašarišta.

1 U istraživanjima su sudjelovali D. Ložnjak Dizdar, voditeljica istraživanja i M. Dizdar iz Instituta za arheologiju te G. Kušić, kustosica arheologinja iz Gradskoga muzeja Vukovar. U istraživanju su sudjelovala četiri radnika. Istraživanja se provode prema Rješenju Konzervatorskoga odjela u Vukovaru.

2 Najsrdačnije zahvaljujemo gospodinu Slavku Čehu i mještanima Sotina na susretljivosti tijekom istraživanja.

Sl. 1 Grob 163 (snimila: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. Grave 163 (photo: D. Ložnjak Dizdar)

Sl. 2 Grob 164 (snimila: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. 2 Grave 164 (photo: D. Ložnjak Dizdar)

Sl. 3 Poluukopani objekt SJ 1217 (snimila: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. *Semi-dug object SJ 1217 (photo: D. Ložnjak Dizdar)*

Sl. 4 Detalj peći u objektu SJ 1217 (snimila: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. 4 *Detail of kiln in object SJ 1217 (photo: D. Ložnjak Dizdar)*

Položaj dosad istraženih sondi na Vašarištu (2008., 2011.–2018.), s obzirom na površinu istraživanja veću od 5.300 m² (sl. 5), omogućava ispitivanja stratigrafskih preslojavanja od bakrenoga doba pa sve do novijega doba. Dosad su na položaju Srednje polje – Vašarište pronađeni dijelovi bakrendobnoga naselja te jame iz kasnoga brončanog doba. Brojni su rimski objekti, odnosno tijekom istraživanja otkrivene su jame iz 2. st., zatim tragovi rimske prometnice kao i dio paljevinskoga groblja koje se pružalo uz nju. Isti je položaj bio naseljen i tijekom ranoga srednjeg vijeka kada se na položaju Vašarišta nala-

zilo naselje čijoj infrastrukturi pripadaju ukopi pravilnih pravokutnih objekata, vjerojatno radnih prostora, uz koje se nalaze peći. Manji broj pronađenih objekata pripada razdoblju kasnoga srednjeg vijeka, da bi potom brojni bili i ukopi novovjekovnih kanala koji su često oštetili starije cjeline. Ipak, nalazište na Vašarištu ističe se, prije svega, po otkriću velikoga broja paljevinskih grobova daljske grupe s kraja kasnoga brončanog i početka starijega željeznog doba čime se Sotin svrstava među najveća istražena nalazišta toga vremena na prostoru srednjega Podunavlja.

Sl. 5 Sotin Vašarište – položaji dosad istraženih sondi (2008., 2011.–2018.) (izradila: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. 5 Sotin – Vašarište – position of until now excavated trenches (2008, 2011–2018) (made by: D. Ložnjak Dizdar)

Literatura

- Ilkić, M. 2010, Arheološka topografija srednjovjekovna Sotina, in: *Stjepan Gunjača i hrvatska srednjovjekovna povijesno-arheološka baština 1*, Zbornik radova sa Znanstvenog skupa „Stjepan Gunjača i hrvatska srednjovjekovna povijesno-arheološka baština“, Split 3. – 6. studenog 2009., Šeparović T. (ed.), Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split, 383–401.
- Ložnjak Dizdar, D., Ilkić, M., Hutinec, M. 2009, Sotin – Srednje polje, probna arheološka istraživanja 2008. g. *Annales Instituti archaeologici*, Vol. V, Zagreb, 12–14.
- Ložnjak Dizdar, D., Dizdar, M. 2017, Sotin – Srednje polje i Dunavska ulica, istraživanja višeslojnih nalazišta u Podunavlju 2016. godine, *Annales Instituti archaeologici*, Vol. XIII, Zagreb, 19–25.
- Metzner-Nebelsick, C. 2002, *Der «Thrako-Kimmerische» Formenkreis aus der Sicht der Urnenfelder- und Hallstattzeit im südöstlichen Pannonien*, Vorgeschichtliche Forschungen Band 23, Verlag Marie Leidorf GmbH, Rahden/Westf.
- Nebelsick, L. D. 1996, Herd im Grab? Zur Deutung der kalenderbergverzierten Ware am Nordostalpenrand, in: *Die Osthallstattkultur*, Aktes des Internationalen Symposiums, Sopron, 10.–14. Mai 1994, Jerem E., Lippert A. (eds.), *Archaeolingua Main Series 7*, Archaeolingua, Budapest, 327–365.
- Novinszki-Groma, K. 2018, New data on harp-shaped fibulae from Transdanubia, in: *Sídla, artefakty a čas, Zborník štúdií o dobe bronzovej a dobe halštatskej k 75. narodeninám Ladislava Veličačika*, Benediková L., Horňák M (eds.), *Archaeologica slovacae Monographiae, Communicationes XXI*, Archeologický ústav SAV, Nitra–Vrútky, 113–130.

Summary

The archaeological excavations undertaken on the site of Srednje polje – Vašarište in Sotin in 2018 explored three trenches with a total surface area of 392.5 m². Trenches 25, 26, and 27 included the area of a Dalj group cemetery from the Late Bronze Age and the Early Iron Age. The explored graves can be dated to phases II and III according to C. Metzner Nebelsick, i.e. to Ha B3 and Ha C1–C2. Roman remains were found in a part of a ditch that probably ran next to a road going along the Danube from Sotin towards Ilok. The discovered early medieval working area with a furnace shows that the settlement also grew towards the south-eastern part of Vašarište.

The position of the explored trenches in Vašarište (2008, 2011–2018), considering the exploration area exceeding 5.300 m², makes it possible to examine the stratigraphic layers from the Copper Age to the modern period. The finds from the site of Srednje polje – Vašarište are parts of a Copper Age settlement and pits from the Late Bronze Age. There are numerous Roman structures: the excavations uncovered pits from the 2nd century, remains of a Roman road, and a part of a cremation cemetery that stretched along the road. The same site was inhabited in the Early Middle Ages, when the infrastructure of the settlement on Vašarište included the foundations of regular rectangular structures, probably working areas, next to furnaces. There are fewer structures from the Late Middle Ages, but there are numerous modern ditches, which often damaged older complexes. Still, what makes the site on Vašarište stand out is the discovery of a large number of Dalj group cremation graves from the end of the Late Bronze Age and the beginning of the Early Iron Age places Sotin among the largest explored sites from that period in the middle Danube area.